

POWOŁYWAĆ (27) *vb impf*

Oba o oraz a jasne.

inf powoływać (8). ◇ *praes 3 sg* powoływa (16). ◇ *3 pl* powoływają (2). ◇ *part praes act* powoływając (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *Wzywać, przywoływać; accitare, advocare, advocitare, arcessere, ciere, citare, clamare, devocare, evocare, inclamare, vocare Cn [kogo] (20) :*

Przen [gdzie] (1) : Idź dobrze gdzie cię cnotą twoią powoływa/ Bo tam wielka nagrodą ciebie oczekiwą. *KołąkSzczęśl C4.*

a. *Zapraszać; przen (zawsze o wezwaniu skierowanym przez Boga do człowieka) (19) :* A tu łobie wważay każdy nędzny człowiecze/ ielliś iest obdárzon iákim przeźrzeniem/ ábo iákim powołaniem od Páná fwego/ kto cie powoływa *RejPos 241.*

powoływać do kogo, do czego (11): Závždy Pan ludzi powoływa do winnice swoiey *RejPos 60 marg;* raczył [Pan] thák iáko záflubił [...] obiáñnić fwiátu fwięthe słowá swoie: powoływáiąc wśytkich do Ewányeliey swoiey fwiętey/ á do tey fwięthey z dawná wywołány wyczerzey swoiey/ á do náuk swoich. *RejPos 160, 157v, 241v, 288;* GDyż od początku stworzenia Pan Bog káždego wieku ludzie do zbáwienia y poznánia prawdy závłze powoływaác raczył *WujJud 115.* *Cf »powoływać do siebie«.*

powoływać ku czemu (1): łzyrzey każdy zrozumieć może s they fwiętey Ewányeliey/ iáko nas wśytkich Pan náłz ku temu zgotowánium á ku they hoyney łálce fwey łáfkáwie á miłóściwie powoływác raczy. *RejPos 157.*

*powoływać dokąd (3): BibRadz *3v cf »wzywać i powoływać«; RejPos 343v cf »wabić i powoływać«.*

Zwroty: »powoływać do siebie« [szyk zmienny] (5): Iáko Pan powoływa wśythkich do siebie/ iáko iedni idą drudzy nye chcą. *RejPos 237v marg, 238v, 287;* Pewnie iż tego Bog nie chce/ á owżem fie o to ftára y vpomina/ áby był káždy dobrym/ á iżby był zbáwion/ bo do siebie wśytkich nie brákuiąc żadnym łtanem iáwnie á iálnie powoływa *RejZwierc 5; SkarKaz 347b.*

»słowami powoływać« (1): w niey [ewangelii na dzień św. Macieja] łą ty wdzyczące słowá ie^{go}/ ktoremi on [Pan] nas vftáwicznie wabi á powoływa do siebie *RejPos 287.*

Szeregi: »i powoływać i ciągnąć« (1): Bo on [Pan Bóg] pierwey nas miłuię/ mowi Ian ś. y powoływa y ciągnie do siebie ofobną pomocą swoią/ y vprzedzáiącą/ y z námi idącą. *SkarKaz 347b.*

»wabić i (a) powoływać« (2): prómyłz go iáko Páná á oblubieńca fwego/ [...] iákoby nas závždy záłtał gotowe do záwołánia fwego fwiętego/ á otvorzył nam tę wdzyczną fortkę swoię/ tam gdzye závždy wiernych swoich wabić y powoływác raczy. *RejPos 343v, 287.*

»wzywać i powoływać« (1): [księgi Pisma św.] łą iáko klucz ktory nam otwarza krolestwo Boże/ ábychmy tam wśedłzy poznác mogli/ ktorego Bogá chwalić nam potrzebá/ á dokąd on też nas wzywać y powoływác raczy. *BibRadz *3v.*

a) *W aluzjach i nawiązaniach do biblijnej przypowieści o uczcie (Matth 22 i Luc 14) (5) :*

powoływać do czego (1): Vczmyłz fie moi mili brácia rozumieć temu/ iáko Bog Ociec káždego z nas powoływa do tey wieczzey swoiey/ á ná ty gody swoie *RejPos 160v.*

powoływać na co (4): wżytkim narodom otworzyć raczył [Pan] thę nieogárnioną światłość swoię/ wżytkich powoływa ná ty wdzięczne á wesołe gody swoie. *RejAp* 186; A toć iest tá wieczera wdzięczna Páná twoiego/ tobie od niego opowiedzyána y zgotována. A ná thę cie tho ták/ iáko fłyfzyfz/ powoływa Bog Ociec twoy niebiełki *RejPos* 158v, 160v. Cf »do siebie powoływać«.

Zwroty: »do siebie powoływać [na co]« (1): do łiebie on krol niebiełki powoływa ná ty wdzyęcne gody onych miłofników swoich *RejPos* 238v.

»[ku czemu] przez słowa swoje powoływać« (1):ku kthorey [wieczery] nas wftawicznie przez słowá swoie święte/ ktore nam polłác raczył przez sługi rozmaíte swoie/ [Pan] powoływać á wzywać raczy. *RejPos* 158v.

Szereg: »powoływać a wzywać« (1): *RejPos* 158v cf »przez słowa swoje powoływać«.

2. Wybierać i przeznaczać do spełnienia jakiejś roli, misji (o wybieraniu człowieka przez Boga); iubere *Cn [kogo]* (5) : ten porządek on [Pan] chce mieć ná świecie/ áż do przyfcia swego/ iedny łthany nád drugie przekłádác á powoływać raczy. *RejPos* 280.

Zwroty: »słowem powoływać« (1): Rácżże nam Sługi takie pofylác/ á słowem swoim ich powoływać/ ktorzyby twoiey chwały fzukáli/ o pożytki swe nie dbáli. *ArtKanc* K16v.

»powoływać na służbę, do służby« (1:1): Bog wzywa pogánow do wiary/ iednych rychley/ á drugich pozdniey: y ludzi z ofobná/ iednych w młodości/ drugich iuż dorofłych/ á niektórych w ftárości powoływa ná służbę swoię. *WujNT* 84; Gdy Pan Bog powoływa do służby swey może fyn rodzicow nie pytać *SkarKaz* 43 marg.

Szereg: »i powoływać i upatrować« (1): Piękna pociechá nędznego człowieká/ ktory náłładuie Páná swego/ iáko go opátruie/ [...] á iáko nas y powoływa y vpátruie/ z Boskiey możności swey. *RejPos* 323v marg.

3. Oskarżać przed sądem; divulgare caedis auctorem, invitare, per praeconem pronuntiare, revocare, vocare in ius aliquem *Cn [kogo]* (2) :

Zwroty: »niewinne powoływać« (1): A s tąd bywa iże ich wiele niewinnych powoływáią. *GroicPorz* hh2.

»przez przywołanie powoływać« (1): A ták gdy fye Mężoboycá kryie álbo zbieży/ á zbieżenie y tułanie znák iest mężoboyftwá: słufznie go iuż iákoby zá winnego/ thák przes przywołanie pozywáią y powoływáią. *GroicPorz* n4v.

»za winnego powoływać« (1): *GroicPorz* n4v cf »przez przywołanie powoływać«.

Szereg: »pozywać i powoływać« (1): *GroicPorz* n4v cf »przez przywołanie powoływać«.

Synonimy: **1. przyzywać, wabić, wzywać; 2. obierać, wybierać; 3. obwiniać, obżalowawać, oskarżać, pozywać.**

Formacje współrdzenne cf WOŁAĆ.

Cf **POWOŁYWANIE**